COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 2.7.2020
COM(2020) 270 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

cu privire la punerea în aplicare a Deciziei-cadru a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre

1. INTRODUCERE

1.1. Context

Decizia-cadru a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre[1] („decizia-cadru") este primul instrument juridic al UE privind cooperarea în materie penală bazată pe principiul recunoașterii reciproce[2]. Decizia-cadru a oferit un mecanism mai eficient pentru a se asigura că persoanele care încearcă să se sustragă justiției nu profită de frontierele deschise și a contribuit la obiectivul UE de dezvoltare și de menținere a unui spațiu de libertate, securitate și justiție. Aceasta constituie un instrument utilizat la scară largă în UE în ceea ce privește cooperarea judiciară în materie penală. Conform statisticilor pe anul 2018[3], în medie aproximativ 54,5 % din persoanele căutate consimt la predarea lor (comparativ cu 62,96 % în 2017), iar procedura de p redare durează, în medie, 16,41 de zile de la arest. Durata medie a predării în cazul celor care nu consimt este de aproximativ 45,12 zile. Această situație este într-un contrast puternic cu procedurile de extrădare îndelungate care existau între statele membre înainte de adoptarea deciziei-cadru.

În februarie 2009, decizia-cadru a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului cu privire la deciziile pronunțate în absența persoanei în cauză de la proces[4], introducându-se un motiv clar și comun de neexecutare a deciziilor care au fost pronunțate în absența persoanei în cauză de la proces[5]. Mai mult, drepturile procedurale ale persoanelor arestate pe baza mandatului european de arestare au fost consolidate prin intermediul a șase directive[6] privind: dreptul la interpretare și traducere[7]; dreptul la informare[8]; dreptul de a fi asistat de un avocat[9]; consolidarea anumitor aspecte ale

---

[1] JO L 190, 18.7.2002, p. 1.

[2] Programul de măsuri pentru punerea în aplicare a principiului recunoașterii reciproce a deciziilor penale prevăzut în concluziile Consiliului European de la Tampere și adoptat de Consiliu la 30 noiembrie 2000, JO C 12 E, 15.1.2001, p. 10: „Principiul recunoașterii reciproce se întemeiază pe încrederea reciprocă dezvoltată prin intermediul valorilor comune ale statelor membre privind respectarea demnității umane, libertatea, democrația, egalitatea, statul de drept și drepturile omului, astfel încât fiecare autoritate se poate baza pe faptul că celelalte autorități aplică standarde de protecție a drepturilor echivalente în cadrul sistemelor lor de justiție penală".

[3] https://e-justice.europa.eu/content_european_arrest_warrant-90-ro.do

[4] Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 de modificare a Deciziilor-cadru 2002/584/JAI, 2005/214/JAI, 2006/783/JAI, 2008/909/JAI și 2008/947/JAI, de consolidare a drepturilor procedurale ale persoanelor și de încurajare a aplicării principiului recunoașterii reciproce cu privire la deciziile pronunțate în absența persoanei în cauză de la proces, JO L 81, 27.3.2009, p. 24.

[5] Versiunea consolidată: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC1006(02)&from=RO, p. 45.

[6] Rezoluția Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind o foaie de parcurs pentru consolidarea drepturilor procedurale ale persoanelor suspectate sau acuzate în cadrul procedurilor penale, JO C 295, 4.12.2009, p. 1, a stat la baza celor șase directive.

[7] Directiva 2010/64/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 octombrie 2010 privind dreptul la interpretare și traducere în cadrul procedurilor penale, JO L 280, 26.10.2010, p. 1. RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU cu privire la punerea în aplicare a Directivei 2010/64/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 octombrie 2010 privind dreptul la interpretare și traducere în cadrul procedurilor penale, COM(2018) 857 final: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0857.

[8] Directiva 2012/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2012 privind dreptul la informare în cadrul procedurilor penale, JO L 142, 1.6.2012, p. 1. RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU cu privire la punerea în aplicare a Directivei 2012/13/UE a

prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces[10]; garanțiile procedurale pentru copii[11] și asistența juridică[12].

Comisia a emis trei rapoarte privind punerea în aplicare a deciziei-cadru[13]. Consiliul a publicat Manualul pentru emiterea și executarea unui mandat european de arestare în vederea acordării de asistență practicienilor în 2008[14], pe care l-a revizuit în 2010[15] și l-a actualizat în 2017[16]. Între martie 2006 și aprilie 2009, aplicarea practică a deciziei-cadru a făcut obiectul unei evaluări *inter pares* în rândul statelor membre, Comisia având rol de observator în contextul celei de a patra runde de evaluări reciproce[17]. În prezent, anumite aspecte ale deciziei-cadru fac obiectul unei noi evaluări *inter pares* în cadrul celei de a

---

Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2012 privind dreptul la interpretare și traducere în cadrul procedurilor penale, COM(2018) 858 final: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0858.

[9] Directiva 2013/48/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2013 privind dreptul de a avea acces la un avocat în cadrul procedurilor penale și al procedurilor privind mandatul european de arestare, precum și dreptul ca o persoană terță să fie informată în urma privării de libertate și dreptul de a comunica cu persoane terțe și cu autorități consulare în timpul privării de libertate, JO L 294, 6.11.2013, p. 1; RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU cu privire la punerea în aplicare a Directivei 2013/48/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2013 privind dreptul de a avea acces la un avocat în cadrul procedurilor penale și al procedurilor privind mandatul european de arestare, precum și dreptul ca o persoană terță să fie informată în urma privării de libertate și dreptul de a comunica cu persoane terțe și cu autorități consulare în timpul privării de libertate, COM(2019) 560 final: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52019DC0560.

[10] Directiva (UE) 2016/343 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 2016 privind consolidarea anumitor aspecte ale prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces, JO L 65, 11.3.2016, p. 1.

[11] Directiva (UE) 2016/800 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2016 privind garanțiile procedurale pentru copiii care sunt persoane suspectate sau acuzate în cadrul procedurilor penale, JO L 132, 21.5.2016, p. 1.

[12] Directiva (UE) 2016/1919 a Parlamentului European și a Consiliului din 26 octombrie 2016 privind asistența juridică gratuită pentru persoanele suspectate și persoanele acuzate în cadrul procedurilor penale și pentru persoanele căutate în cadrul procedurilor privind mandatul european de arestare, JO L 297, 4.11.2016, p. 1; rectificată prin: JO L 91, 5.4.2017, p. 40.

[13] RAPORTUL COMISIEI pe baza articolului 34 din Decizia-cadru a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (versiunea revizuită), COM(2006) 8 final: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52006DC0008; RAPORTUL COMISIEI privind punerea în aplicare, începând cu anul 2005, a Deciziei-cadru a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre, COM(2007) 407 final: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ROTXT/?qid=1588746623870&uri=CELEX:52007DC0407 și RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU privind punerea în aplicare, începând cu anul 2007, a Deciziei-cadru a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre, COM(2011) 175 final: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52011DC0175.

[14] Versiunea finală a Manualului european pentru emiterea și executarea unui mandat european de arestare: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8216-2008-REV-2/ro/pdf.

[15] Versiunea revizuită a Manualului european pentru emiterea și executarea unui mandat european de arestare: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-17195-2010-REV-1/ro/pdf.

[16] Manual pentru emiterea și executarea unui mandat european de arestare, JO C 335, 6.10.2017, p. 1: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC1006(02)&from=DA.

[17] Acțiune subsecventă rapoartelor de evaluare privind cea de a patra rundă de evaluări reciproce: aplicarea practică a mandatului european de arestare și a procedurilor relevante de predare între statele membre: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15815-2011-INIT/en/pdf.

noua runde de evaluări reciproce, pentru evaluarea anumitor aspecte practice și operaționale ale mandatului european de arestare[18].

La 27 februarie 2014, Parlamentul European a adoptat o rezoluție conținând recomandări adresate Comisiei privind reexaminarea mandatului european de arestare[19], care propune, în special, o verificare prealabilă a proporționalității; un motiv obligatoriu de neexecutare legat de drepturile omului; dreptul la o cale de atac eficace și o definire mai precisă a infracțiunilor pentru care ar trebui să se aplice mandatul european de arestare. În răspunsul oferit Parlamentului European, Comisia a explicat motivele pentru care nu a considerat adecvată revizuirea deciziei-cadru nici separat, nici împreună cu revizuirea altor instrumente de recunoaștere reciprocă[20].

Limitările controlului judiciar exercitat de Curtea de Justiție și ale competențelor de executare ale Comisiei în domeniul cooperării polițienești și al cooperării judiciare în materie penală au fost ridicate la 1 decembrie 2014, după încheierea perioadei de tranziție de cinci ani în ceea ce privește instrumentele fostului pilon trei în temeiul Protocolului nr. 36 la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene[21]. În consecință, interpretarea deciziei-cadru a dat naștere unui număr tot mai mare de cereri de pronunțare a unei hotărâri preliminare adresate Curții de Justiție. Astfel, numărul trimiterilor preliminare referitoare la decizia-cadru a crescut rapid, de la 12 în total în 2014 la peste 50 până la mijlocul anului 2020.

1.2. Scopul și elementele principale ale deciziei-cadru

Decizia-cadru a înlocuit sistemul tradițional de extrădare cu un mecanism mai simplu și mai rapid de predare a persoanelor căutate în vederea derulării urmăririi penale sau a executării unei pedepse ori a unei măsuri de siguranță privative de libertate. Aceasta se bazează pe principiul recunoașterii reciproce. Decizia judiciară a statului membru emitent trebuie să fie recunoscută de statul membru de executare fără alte formalități, cu excepția cazului în care se aplică motive de neexecutare.

Elementele principale ale deciziei-cadru care o disting de regimurile de extrădare sunt următoarele:

- Mandatul european de arestare constituie o decizie judiciară cu caracter executoriu într-un alt stat membru pe baza principiului recunoașterii reciproce;
- Motivele de neexecutare sunt limitate și sunt prevăzute în mod exhaustiv în decizia-cadru;
- Nu există nicio verificare a dublei incriminări în cazul celor 32 de categorii de infracțiuni enumerate la articolul 2 alineatul (2) din decizia-cadru, astfel cum sunt definite în statul membru emitent, în cazul în care respectivele infracțiuni

[18] A noua rundă de evaluări reciproce - Domeniul de aplicare al evaluării și contribuțiile la chestionar: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6333-2019-INIT/ro/pdf.
[19] Rezoluția Parlamentului European din 27 februarie 2014 conținând recomandări adresate Comisiei privind reexaminarea mandatului european de arestare (2013/2109(INL)), JO C 285, 29.8.2017, p. 135.
[20] Acțiune subsecventă rezoluției Parlamentului European conținând recomandări adresate Comisiei privind reexaminarea mandatului european de arestare, SP(2014) 447: https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=en&reference=2013/2109(INL).
[21] JO C 115, 9.5.2008, p. 322.

se pedepsesc cu o pedeapsă privativă de libertate sau cu o măsură de siguranță privativă de libertate a cărei limită superioară este de cel puțin trei ani;

- Predarea resortisanților proprii ai unui stat membru reprezintă regula generală, cu doar câteva excepții. Aceste excepții se referă la executarea pedepselor cu închisoarea în statul membru de origine al persoanei și se aplică în mod egal rezidenților. Motivul principal pentru aceste excepții îl reprezintă promovarea reabilitării sociale a unei persoane căutate;
- Există termene stricte pentru luarea unei decizii privind executarea unui mandat european de arestare și pentru predarea unei persoane căutate;
- Pentru a simplifica cererile și a le face mai ușor de îndeplinit, acestea sunt bazate pe formularul mandatului european de arestare.

1.3. Obiectivul raportului și domeniul său de aplicare

Prezentul raport evoluează modul în care decizia-cadru, astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului, a fost transpusă în toate cele 27 de state membre pentru care are caracter obligatoriu[22]. Evaluarea se bazează în principal pe analiza măsurilor naționale de transpunere a deciziei-cadru care au fost notificate Secretariatului General al Consiliului și Comisiei în conformitate cu articolul 34 alineatul (2) din decizia-cadru.

De la ultimul raport al Comisiei din 2011[23], majoritatea statelor membre și-au modificat legislația națională de transpunere a deciziei-cadru. Prin urmare, la elaborarea prezentului raport au fost luate în considerare recomandările Comisiei din rapoartele anterioare și recomandările din cadrul celei de a patra runde de evaluări reciproce privind transpunerea (de exemplu, cu privire la proporționalitatea mandatelor europene de arestare emise[24]).

În mod similar primului raport al Comisiei privind punerea în aplicare din 2005[25], prezentul raport include o evaluare a dispozițiilor deciziei-cadru. Acesta se axează pe anumite dispoziții, care alcătuiesc nucleul deciziei-cadru și sunt esențiale pentru buna funcționare a mandatului european de arestare. Dispozițiile respective includ, în special: desemnarea autorităților judiciare competente, definiția și domeniul de aplicare al mandatului european de arestare, drepturile fundamentale și drepturile procedurale ale unei persoane căutate, motivele de neexecutare și verificarea dublei incriminări, precum și termenele pentru luarea unei decizii și pentru predarea unei persoane căutate.

---

[22] Decizia-cadru are caracter obligatoriu pentru toate cele 27 de state membre, inclusiv Danemarca și Irlanda. Raportul include, de asemenea, Regatul Unit, care are obligații în temeiul deciziei-cadru până la finalul perioadei de tranziție, la 31 decembrie 2020.

[23] RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU privind punerea în aplicare, începând cu anul 2007, a Deciziei-cadru a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre, COM(2011) 175 final: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52011DC0175.

[24] Pe baza statisticilor furnizate de statele membre, s-a observat o tendință descendentă în unele state membre în ceea ce privește numărul de mandate europene de arestare emise: https://e-justice.europa.eu/content_european_arrest_warrant-90-ro.do.

[25] RAPORTUL COMISIEI pe baza articolului 34 din Decizia-cadru a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (versiunea revizuită), COM(2006) 8 final: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52006DC0008.

2. EVALUARE GENERALĂ

Până la data publicării prezentului raport, toate statele membre au notificat transpunerea deciziei-cadru[26].

Evaluarea generală indică un nivel destul de satisfăcător de punere în aplicare a deciziei-cadru într-un număr semnificativ de state membre. Cu toate acestea, evaluarea măsurilor naționale de punere în aplicare a evidențiat, de asemenea, anumite probleme de conformitate în unele state membre. Dacă nu sunt remediate, astfel de deficiențe limitează eficacitatea mandatului european de arestare. Prin urmare, Comisia va lua toate măsurile adecvate pentru a asigura respectarea deciziei-cadru în întreaga Uniune, inclusiv, dacă este necesar, prin inițierea unor proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor în temeiul articolului 258 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

De la publicarea ultimului raport de punere în aplicare, Comisia a organizat cinci reuniuni la nivel de experți cu statele membre pentru a le sprijini în aplicarea practică a deciziei-cadru[27].

În martie 2020 a fost instituit un grup de coordonare a mandatului european de arestare. Scopul grupului de coordonare a mandatului european de arestare este de a îmbunătăți schimbul rapid de informații și cooperarea dintre diferiții actori implicați în aplicarea deciziei-cadru, și anume practicienii și factorii de decizie din statele membre, Eurojust, RJE, Secretariatul General al Consiliului și Comisia. Schimburile din cadrul grupului ar trebui să conducă la o aplicare mai uniformă a deciziei-cadru.

3. ASPECTE SPECIFICE EVALUATE

3.1. Autoritățile judiciare competente și autoritățile centrale (articolele 6 și 7)

În conformitate cu articolul 6, toate statele membre au informat Secretariatul General al Consiliului cu privire la autoritățile judiciare competente să emită și să execute un mandat european de arestare. În general, acestea sunt autoritățile lor judiciare competente să investigheze și să soluționeze cauze penale.

3.1.1. *Autoritățile judiciare emitente [articolul 6 alineatul (1)]*

Curtea de Justiție a hotărât că termenul „autoritate judiciară” de la articolul 6 alineatul (1) din decizia-cadru nu se limitează doar la judecătorii sau instanțele unui stat membru, ci trebuie înțeles în sens mai larg, ca incluzând autoritățile care participă la administrarea justiției penale în statul membru respectiv. Prin urmare, parchetele îndeplinesc condițiile pentru a fi considerate autorități judiciare emitente, dacă nu sunt susceptibile să fie supuse, în mod direct sau indirect, unor ordine sau instrucțiuni într-un caz anume din partea executivului, cum ar fi ministrul justiției, în ceea ce privește adoptarea deciziei de

[26] În temeiul articolului 34 alineatul (1) din decizia-cadru, statele membre au avut obligația să transpună decizia-cadru în legislația națională până la 31 decembrie 2003. În cazul statelor membre care au aderat la UE ulterior (în 2004, 2007 și, respectiv, 2013), termenul aplicabil pentru transpunere a fost data aderării acestora. Mai mult de jumătate dintre statele membre au respectat termenele pentru transpunere.
[27] La 1 aprilie 2014, 20 noiembrie 2014, 7 iulie 2016, 17 octombrie 2017 și 7 mai 2019.

emitere a unui mandat european de arestare[28]. Mai mult, Curtea de Justiție a clarificat faptul că termenul „autoritate judiciară” nu poate fi interpretat ca incluzând, de asemenea, organele de poliție[29] sau un organ executiv al unui stat membru, cum ar fi Ministerul Justiției[30].

Având în vedere posibilitatea executivului de a da instrucțiuni procurorilor din subordine[31], un număr restrâns de state membre au desemnat recent instanțele sau judecătorii drept autorități emitente competente, pentru a se conforma cu hotărârea în cauzele conexate C-508/18, OG și C-82/19 PPU, PI[32] precum și cu hotărârea în cauza C-509/18, PF[33].

La momentul actual, în jumătate din statele membre instanțele sau judecătorii au competența exclusivă de a emite un mandat european de arestare. În câteva state membre, decizia de a emite un mandat european de arestare este exclusiv de competența parchetelor. Mai multe state membre au desemnat atât instanțele, cât și parchetele drept autorități emitente. În plus, unele dintre statele membre respective au desemnat autorități diferite în funcție de etapa procedurilor penale (de exemplu, etapele anterioară și ulterioară trimiterii în judecată sau etapa anterioară procesului și etapa procesului propriu-zis) sau în funcție de scopul mandatului european de arestare (urmărirea penală sau executarea unei pedepse). Într-un stat membru, instanța aprobă propunerea unui parchet de a emite un mandat european de arestare[34]. Un stat membru a desemnat drept autorități competente parchetul și agenția de sancțiuni penale. Un număr restrâns de state membre au desemnat un singur organism dedicat (de exemplu, Parchetul General).

3.1.2. *Autoritățile judiciare de executare [articolul 6 alineatul (2)]*

Marea majoritate a statelor membre au desemnat instanțe (de exemplu, curți de apel; instanțe districtuale; instanțe supreme) sau judecători ca autorități de executare competente. De exemplu, un stat membru a desemnat un judecător specializat în justiția juvenilă pentru mandatele europene de arestare care vizează minori; un alt stat membru a desemnat două organisme diferite, în funcție de existența sau lipsa consimțământului persoanei pentru predarea acesteia. Câteva state membre au desemnat parchete în acest sens. Un număr restrâns de state membre au desemnat atât instanțe, cât și parchete. Unele state membre au numit un singur organism dedicat (de exemplu, Parchetul General sau Înalta Curte).

3.1.3. *Autorități centrale (articolul 7)*

Articolul 7 prevede posibilitatea ca statele membre să desemneze una sau mai multe autorități centrale pentru a asista autoritățile judiciare competente în ceea ce privește

---

[28] A se vedea hotărârile Curții de Justiție din 27 mai 2019, OG și PI, C-508/18 și C-82/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:456 și PF, C-509/18, ECLI:EU:C:2019:457; hotărârile Curții de Justiție din 12 decembrie 2019, JR și YC, C-566/19 PPU și C-626/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:1077, XD, C-625/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:1078 și ZB, C-627/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:1079.

[29] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 10 noiembrie 2016, Poltorak, C-452/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:858.

[30] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 10 noiembrie 2016, Kovalkovas, C-477/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:861.

[31] Tabloul de bord al UE din 2019 privind justiția: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/justice_scoreboard_2019_en.pdf, p. 51 – 52.

[32] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 27 mai 2019, OG și PI, C-508/18 și C-82/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:456.

[33] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 27 mai 2019, PF, C-509/18, ECLI:EU:C:2019:457.

[34] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 9 octombrie 2019, NJ, C-489/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:849.

transmiterea și primirea administrativă a mandatelor europene de arestare și a altei corespondențe oficiale conexe.

Un număr semnificativ de state membre au desemnat o autoritate centrală în conformitate cu articolul 7 alineatul (1). În majoritatea cazurilor, aceasta a fost Ministerul Justiției din statul respectiv. Un număr mic de state membre au desemnat mai multe autorități centrale (de exemplu, trei autorități centrale: Ministerul Justiției, Procurorul șef și Direcția Generală a Poliției sau Ministerul Federal de Interne și Oficiul Federal al Poliției Judiciare).

Câteva state membre au acordat autorității (autorităților) centrale desemnate competențe suplimentare care nu erau autorizate în temeiul articolului 7 alineatul (2) (de exemplu, autoritățile centrale sunt responsabile cu aprobarea preliminară a mandatelor europene de arestare primite; sau autoritatea centrală poate, în anumite condiții, să amâne executarea unei hotărâri judecătorești privind predarea).

3.2. Regimul lingvistic [articolul 8 alineatul (2)]

În temeiul articolului 8 alineatul (2), mandatul european de arestare trebuie să fie tradus în limba oficială sau într-una din limbile oficiale ale statului membru de executare, de către autoritățile emitente competente. Statele membre pot declara că acceptă o traducere în una sau mai multe alte limbi oficiale ale UE.

Mai mult de jumătate din statele membre au depus o declarație indicând că acceptă mandate europene de arestare redactate în alte limbi oficiale decât propria limbă oficială (de regulă, în limba engleză)[35]. Un număr restrâns de state membre au condiționat emiterea unei astfel de declarații de aplicarea principiului reciprocității. Câteva state membre au stabilit regimuri lingvistice preferențiale în cazul mandatelor europene de arestare primite care provin din anumite state membre învecinate.

3.3. Definiția mandatului european de arestare și obligația respectării drepturilor fundamentale și a principiilor juridice fundamentale (articolul 1)

3.3.1. *Definiție [articolul 1 alineatul (1)]*

Toate statele membre au transpus articolul 1 alineatul (1) din decizia-cadru, care definește mandatul european de arestare drept o decizie judiciară[36] emisă de un stat membru în vederea arestării și a predării de către un alt stat membru a unei persoane căutate, pentru efectuarea urmăririi penale sau în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate.

Majoritatea statelor membre fac referire în mod explicit la mandatul european de arestare ca fiind o decizie judiciară, iar aproape toate statele membre au prevăzut în mod explicit

[35] Manual pentru emiterea și executarea unui mandat european de arestare, JO C 335, 6.10.2017, p. 1, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC1006(02)&from=DA, p. 74-75.

[36] A se vedea hotărârile Curții de Justiție din 10 noiembrie 2016, Poltorak, C-452/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:858; Kovalkovas, C-477/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:861 și hotărârea Curții de Justiție din 9 octombrie 2019, NJ, C-489/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:849.

faptul că mandatul european de arestare trebuie aplicat în scopul efectuării urmăririi penale sau al executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate. Cu toate acestea, în ceea ce privește mandatele europene de arestare în scopul desfășurării urmăririi penale, câteva state membre au deviat de la decizia-cadru, adoptând o abordare mai restrictivă în ceea ce privește scopul urmăririi penale și solicitând ca mandatul european de arestare să fie „pregătit pentru proces”[37]. Toate statele membre fac trimitere la „pedepse privative de libertate”; cu toate acestea, un număr mic de state nu fac trimitere în mod explicit la „măsura de siguranță privativă de libertate”.

3.3.2. *Obligația de a respecta drepturile fundamentale și principiile juridice fundamentale [articolul 1 alineatul (3) și considerentele 10, 12 și 13]*

Articolul 1 alineatul (3) prevede că decizia-cadru nu poate avea ca efect modificarea obligației de respectare a drepturilor fundamentale și a principiilor juridice fundamentale, astfel cum sunt consacrate la articolul 6 din Tratatul privind Uniunea Europeană[38]. Articolul 6 din Tratatul privind Uniunea Europeană face trimitere la Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene[39], la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale[40] și la tradițiile constituționale comune statelor membre.

Considerentul 10 precizează că mecanismul mandatului european de arestare se bazează pe un grad ridicat de încredere între statele membre. Punerea în aplicare a acestuia poate fi suspendată numai în cazul unei încălcări grave și persistente, de către un stat membru, a principiilor enunțate la articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană[41], stabilite de Consiliul European în temeiul articolului 7 alineatul (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană [42] și având consecințele prevăzute la articolul 7 alineatul (3)[43] din Tratatul privind Uniunea Europeană[44].

Considerentul 12 prevede că nimic din decizia-cadru nu poate fi interpretat ca o interdicție de a refuza predarea unei persoane împotriva căreia a fost emis un mandat european de arestare, atunci când există motive să se creadă, pe baza unor elemente obiective, că respectivul mandat de arestare a fost emis cu scopul de a urmări sau de a pedepsi o persoană pe motive de sex, rasă, religie, origine etnică, cetățenie, limbă, opinii politice sau orientare sexuală sau de a aduce atingere situației acestei persoane pentru oricare din aceste motive. Considerentul 12 precizează, de asemenea, că decizia-cadru nu împiedică un stat membru să aplice normele sale constituționale privind respectarea dreptului la un proces echitabil, libertatea de asociere, libertatea presei și libertatea de exprimare în alte mijloace de informare în masă.

Considerentul 13 reflectă articolul 4 și articolul 19 alineatul (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, prevăzând că nimeni nu ar trebui să fie îndepărtat,

[37] Adică s-a luat decizia ca persoana respectivă să fie acuzată în mod oficial de săvârșirea unei infracțiuni și să fie trimisă în judecată.
[38] JO C 326, 26.10.2012, p. 13.
[39] JO C 326, 26.10.2012, p. 391.
[40] Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale din 4 noiembrie 1950 (Convenția nr. 005).
[41] Înainte de modificările Tratatului privind Uniunea Europeană: articolul 6 alineatul (1).
[42] Înainte de modificările Tratatului privind Uniunea Europeană: articolul 7 alineatul (1).
[43] Înainte de modificările Tratatului privind Uniunea Europeană: articolul 7 alineatul (2).
[44] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 25 iulie 2018, LM, C-216/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:586.

expulzat sau extrădat către un stat în care există un risc serios de a fi supus pedepsei cu moartea, torturii sau altor pedepse ori tratamente inumane sau degradante[45].

Acest prevederi se aplică statelor membre și atunci când acționează ca stat membru emitent și atunci când acționează ca stat membru de executare[46].

Marea majoritate a statelor membre au transpus în mod explicit obligația de a respecta drepturile fundamentale și principiile juridice fundamentale, unele în termeni generali, iar altele făcând trimitere în mod specific la drepturile menționate în considerentele 12 și 13. De exemplu, unele transpuneri naționale se referă în general la tratatele privind drepturile omului și libertățile fundamentale[47] și/sau la articolul 6 din Tratatul privind Uniunea Europeană. Câteva state membre au transpus articolul 1 alineatul (3) din decizia-cadru referindu-se exclusiv la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și omițând trimiterea la Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

Unele state membre fac trimitere, de asemenea, la constituțiile naționale. Cu toate acestea, trimiterea la constituțiile naționale poate depăși articolul 1 alineatul (3) din decizia-cadru, în special întrucât articolul 6 din Tratatul privind Uniunea Europeană se referă numai la principiile constituționale care sunt comune statelor membre. În conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție, statele membre nu pot solicita din partea unui alt stat membru un nivel mai crescut de protecție națională a drepturilor fundamentale decât cel prevăzut de legislația UE[48].

În plus, un număr mic de state membre nu au făcut trimitere în mod explicit la drepturile fundamentale și la principiile juridice fundamentale în dispozițiile lor de punere în aplicare, întrucât legislația lor constituțională le obligă să respecte drepturile fundamentale și principiile juridice fundamentale.

În pofida absenței unei dispoziții corespunzătoare în decizia-cadru, majoritatea statelor membre prevăd în mod explicit un motiv de neexecutare obligatorie bazat pe încălcarea drepturilor fundamentale sau făcând trimitere la încălcări ale drepturilor menționate în considerentele 12 și 13 (de exemplu, naționalitate, religie sau opinii politice).

[45] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 5 aprilie 2016, Aranyosi și Căldăraru, C-404/15 și C-659/15 PPU, ECLI:EU:C:2016:198, punctul 104; hotărârea Curții de Justiție din 6 septembrie 2016, Petruhhin, C-182/15, ECLI:EU:C:2016:630, punctul 60; Ordonanța Curții de Justiție din 6 septembrie 2017, Schotthöfer & Steiner/Adelsmayr, C-473/15, ECLI:EU:C:2017:633, punctul 27; hotărârea Curții de Justiție din 25 iulie 2018, ML, C-220/18 PPUL, ECLI:EU:C:2018:589; hotărârea Curții de Justiție din 15 octombrie 2019, Dorobanțu, C-128/18, ECLI:EU:C:2019:857 și hotărârea Curții de Justiție din 2 aprilie 2020, IN, cauza C-897/19 PPU, ECLI:EU:C:2020:262, punctele 63-68.

[46] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 29 ianuarie 2013, Radu C-396/11, ECLI:EU:C:2013:39, punctele 39-43; hotărârea Curții de Justiție din 16 iulie 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, ECLI:EU:C:2015:474, punctele 53-54 și hotărârea Curții de Justiție din 6 decembrie 2018, IK, C-551/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:991, punctele 66 și 67.

[47] De exemplu, Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale; Convenția împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante din 10 decembrie 1984; Pactul internațional privind drepturile civile și politice din 16 decembrie 1966; Convenția privind statutul refugiaților din 28 iulie 1951.

[48] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 26 februarie 2013, Melloni, C-399/11, ECLI:EU:C:2013:107, punctul 63 și hotărârea Curții de Justiție din 15 octombrie 2019, Dorobanțu, C-128/18, ECLI:EU:C:2019:857, punctul 79.

3.4. Emiterea unui mandat european de arestare [articolul 2 alineatul (1) și articolul 8 alineatul (1)]

3.4.1. *Domeniul de aplicare și condițiile emiterii unui mandat european de arestare [articolul 2 alineatul (1)]*

Un mandat european de arestare poate fi emis pentru fapte pedepsite de legea statului membru emitent cu o pedeapsă sau o măsură de siguranță privative de libertate a căror durată maximă este de cel puțin 12 luni sau, în cazul în care s-a dispus o condamnare la o pedeapsă sau s-a pronunțat o măsură de siguranță, pentru condamnări pronunțate cu o durată de cel puțin patru luni.

Această dispoziție a fost transpusă într-o manieră conformă de majoritatea statelor membre. Cu toate acestea, un număr mic de state membre nu au acordat în mod explicit autorităților judiciare emitente competente libertatea de a aprecia dacă, având în vedere circumstanțele specifice ale fiecărei cauze, este proporțional să emită un mandat european de arestare[49].

Câteva state membre au prevăzut un domeniu de aplicare mai restrâns pentru a aborda proporționalitatea[50] mandatelor europene de arestare care pot fi emise de autoritățile lor judiciare (de exemplu, impunerea unor praguri mai ridicate; cerința să rămână în continuare de executat un termen de patru luni sau solicitarea ca un mandat european de arestare să fie în interesul justiției).

Decizia-cadru nu conține dispoziții privind predarea pentru infracțiuni care se sancționează cu o pedeapsă inferioară pragului stabilit la articolul 2 alineatul (1), în cazul în care infracțiunile respective sunt accesorii infracțiunilor principale care respectă pragul respectiv[51]. În practică, unele state membre au decis să permită predarea în astfel de cazuri, în timp ce altele au decis să nu facă acest lucru[52].

Mai mult, unele state membre au adaptat în mod explicit domeniul de aplicare în conformitate cu Decizia-cadru 2009/829/JAI a Consiliului privind măsurile de supraveghere judiciară ca alternativă la arestarea preventivă[53], în sensul că un mandat european de arestare poate fi emis, de asemenea, în cazul în care pragul de 12 luni nu este îndeplinit, dacă a fost încălcată o măsură de supraveghere judiciară.

---

[49] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 27 mai 2019, OG și PI, C-508/18 și C-82/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:456, punctele 71 și 75.

[50] RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU privind punerea în aplicare, începând cu anul 2007, a Deciziei-cadru a Consiliului din 13 iunie 2002, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011DC0175&from=RO, p. 7-8.

[51] Convenția europeană privind extrădarea din 13 decembrie 1957 (Convenția nr. 024) conține o dispoziție privind infracțiunile accesorii.

[52] Manual pentru emiterea și executarea unui mandat european de arestare, JO C 335, 6.10.2017, p. 1, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC1006(02)&from=DA, p. 82.

[53] Decizia-cadru 2009/829/JAI a Consiliului din 23 octombrie 2009 privind aplicarea, între statele membre ale Uniunii Europene, a principiului recunoașterii reciproce în materia deciziilor privind măsurile de supraveghere judiciară ca alternativă la arestarea preventivă, JO L 294, 11.11.2009, p. 20.

3.4.2. *Cerințele privind conținutul unui mandat european de arestare și primul nivel de protecție judiciară [articolul 8 alineatul (1)]*

Articolul 8 alineatul (1) din decizia-cadru stabilește cerințele în ceea ce privește conținutul unui mandat european de arestare[54]. Printre acestea se numără, în special:

- dovada unei decizii judiciare executorii[55] (cum ar fi un mandat de arestare național) care trebuie să fie diferită față de mandatul european de arestare în sine pentru a garanta primul nivel de protecție judiciară[56];
- natura și încadrarea juridică a infracțiunii;
- descrierea circumstanțelor comiterii infracțiunii, inclusiv a momentului, locului și gradului de implicare a persoanei căutate la infracțiune și sancțiunea aplicată[57].

Aproape toate statele membre au transpus articolul 8 alineatul (1) din decizia-cadru în mod complet și conform, numărul transpunerilor literale ale articolului 8 alineatul (1) fiind relativ ridicat. Un stat membru prevede că mandatul european de arestare trebuie să fie însoțit de documente suplimentare (de exemplu, o copie a dispozițiilor aplicabile; un raport privind faptele care stau la baza mandatului european de arestare; informații privind sursele de probă).

3.5. Contacte directe între autoritatea judiciară emitentă și autoritatea judiciară de executare [articolul 10 alineatul (5) și articolul 15 alineatul (2)]

Articolul 10 alineatul (5) prevede că toate dificultățile legate de transmiterea sau de autenticitatea oricărui document necesar pentru executarea mandatului european de arestare trebuie să fie soluționate prin contacte directe între autoritățile judiciare implicate sau, după caz, prin intervenția autorităților centrale ale statelor membre (a se vedea punctul 3.1). Mai mult de jumătate din statele membre au transpus în mod corect articolul 10 alineatul (5); cu toate acestea, în unele state membre dispozițiile relevante nu au putut fi identificate, iar un număr mic de state membre l-au transpus doar parțial (de exemplu, abordând în mod expres numai autenticitatea, dar nu și aspectele legate de transmitere).

În conformitate cu articolul 15 alineatul (2), în cazul în care autoritatea judiciară de executare consideră că informațiile comunicate de statul membru emitent sunt insuficiente pentru a-i permite să decidă predarea, aceasta trebuie să solicite furnizarea de

[54] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 1 decembrie 2008, Leymann și Pustovarov, C-388/08 PPU, ECLI:EU:C:2008:669, punctele 52 și 53, precum și hotărârea Curții de Justiție din 23 ianuarie 2018, Piotrowski, C-367/16, EU:C:2018:27, punctele 57-59.

[55] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 1 iunie 2016, Bob-Dogi, C-241/15, ECLI:EU:C:2016:385, punctele 54 și 58 și hotărârea din 10 noiembrie 2016, Özçelik, C-453/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:860, punctele 33-37.

[56] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 1 iunie 2016, Grundza, C-241/15, ECLI:EU:C:2016:385, punctele 55 și 56; hotărârea Curții de Justiție din 27 mai 2019, OG și PI, C-508/18 și C-82/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:456, punctele 66 și 67, precum și hotărârea Curții de Justiție din 27 mai 2019, PF, C-509/18, ECLI:EU:C:2019:457, punctele 44 și 45.

[57] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 1 decembrie 2008, Leymann și Pustovarov, C-388/08 PPU, ECLI:EU:C:2008:669, punctul 52; hotărârea Curții de Justiție din 6 decembrie 2018, IK, C-551/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:991 și hotărârea Curții de Justiție din 3 martie 2020, X, C-717/18, ECLI:EU:C:2020:142, punctul 37.

urgență a unor informații suplimentare necesare[58]. Aceasta vizează în special articolele 3-5 (Motive de neexecutare, a se vedea secțiunea 3.8. și Garanții, a se vedea secțiunea 3.9.) și articolul 8 (Conținutul, a se vedea secțiunea 3.4.2.) din decizia-cadru[59]. Autoritatea judiciară de executare poate stabili un termen pentru primirea acestor informații, ținând seama de necesitatea respectării termenelor stabilite la articolul 17 (a se vedea secțiunea 3.13). Un număr mare de state membre au transpus corespunzător această dispoziție. Unele state membre nu fac referire în mod explicit la caracterul urgent, însă specifică faptul că trebuie stabilite termene. Un stat membru a transpus dispoziția drept facultativă. Cu toate acestea, în două state membre nu au putut fi identificate dispozițiile relevante.

3.6. Executarea unui mandat european de arestare [articolul 1 alineatul (2)]

Autoritatea judiciară de executare are obligația generală de a executa un mandat european de arestare pe baza principiului recunoașterii reciproce[60] și în conformitate cu dispozițiile deciziei-cadru [articolul 1 alineatul (2)].

Mai puțin de jumătate din statele membre au prevăzut o trimitere explicită la principiul recunoașterii reciproce în legislațiile lor. Două state membre au făcut trimitere la acest principiu în cadrul instrumentelor juridice neobligatorii. Câteva state membre au făcut trimitere, în schimb, la principiul reciprocității. În alte state nu au putut fi identificate dispoziții specifice de transpunere. În cazurile în care principiul recunoașterii reciproce nu este menționat în mod explicit în legislația națională de transpunere a deciziei-cadru, acesta poate fi dedus din structura legilor de transpunere. Cu toate acestea, transpunerea motivelor de neexecutare în special indică faptul că principiul recunoașterii reciproce nu este respectat pe deplin într-un număr semnificativ de state membre (a se vedea secțiunea 3.8.).

3.7. Dubla incriminare [articolul 2 alineatul (2) și alineatul (4)]

3.7.1. *Lista celor 32 de infracțiuni care duc la predare fără verificarea dublei incriminări [articolul 2 alineatul (2)]*

Articolul 2 alineatul (2) prevede lista celor 32 de categorii de infracțiuni care duc la predare fără verificarea dublei incriminări, în cazul în care sunt pedepsite în statul membru emitent cu o pedeapsă sau o măsură de siguranță privative de libertate a cărei

[58] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 5 aprilie 2016, OG și PI, C-404/15 și C-659/15 PPU, ECLI:EU:C:2016:198, punctele 95 și 96; hotărârea Curții de Justiție din 1 iunie 2016, Bob-Dogi, C-241/15, ECLI:EU:C:2016:385, punctul 65; hotărârea Curții de Justiție din 23 ianuarie 2018, Piotrowski, C-367/16, EU:C:2018:27, punctele 60 și 61; hotărârea Curții de Justiție din 25 iulie 2018, ML, C-220/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:589, punctul 63 și hotărârea Curții de Justiție din 15 octombrie 2019, Dorobanțu, C-128/18, ECLI:EU:C:2019:857, punctul 67.

[59] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 22 decembrie 2017, Ardic, C-571/17 PPU, ECLI:EU:C:2017:1026, punctul 91.

[60] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 26 februarie 2013, Melloni, C-399/11, ECLI:EU:C:2013:107, punctul 36; hotărârea Curții de Justiție din 30 mai 2013, Jeremy F, C-168/13, ECLI:EU:C:2013:358, punctul 34 și hotărârea Curții de Justiție din 5 aprilie 2016, Aranyosi și Căldăraru, C-404/15 și C-659/15 PPU, punctul 79.

durată maximă este de cel puțin trei ani și astfel cum sunt definite acestea de dreptul statului membru emitent[61].

Unele dintre categoriile de infracțiuni din cele 32 au fost armonizate într-o oarecare măsură la nivelul UE pe baza articolului 83 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene[62].

Majoritatea statelor membre au transpus literal articolul 2 alineatul (2). Câteva state membre au introdus în legislația lor națională o trimitere directă la articolul 2 alineatul (2). Cu toate acestea, două state membre au introdus modificări substanțiale care afectează lista celor 32 de infracțiuni (de exemplu, prin limitarea domeniului de aplicare al anumitor categorii sau prin netranspunerea tuturor categoriilor). Mai mult, câteva state membre prevăd verificarea dublei incriminări în cazul propriilor resortisanți. Un stat membru prevede că circumstanțele agravante nu ar trebui luate în considerare atunci când se are în vedere pragul de cel puțin trei ani atunci când acționează ca stat membru de executare.

3.7.2. *Verificarea dublei incriminări [articolul 2 alineatul (4)]*

Autoritatea judiciară de executare poate verifica dubla incriminare pentru infracțiunile care nu se regăsesc pe lista celor 32 de infracțiuni sau pentru infracțiuni care se află pe listă, dar nu este atins pragul de trei ani[63]. În consecință, predarea poate fi subordonată condiției ca faptele pentru care a fost emis mandatul european de arestare să constituie o infracțiune în temeiul legislației statului membru de executare, oricare ar fi elementele constitutive ale acesteia sau oricum ar fi descrisă[64] [articolul 2 alineatul (4)]. Toate statele membre au transpus articolul 2 alineatul (4) din decizia-cadru. Cu toate acestea, într-un număr mic de state membre nu au putut fi identificate dispozițiile aferente privind lipsa dublei incriminări drept motiv de neexecutare (a se vedea secțiunea 3.8.2.).

Majoritatea statelor membre nu au transpus în mod explicit prevederea că verificarea dublei incriminări trebuie să fie efectuată în ceea ce privește infracțiunea corespunzătoare în conformitate cu legislația statului membru de executare, „oricare ar fi elementele constitutive ale acesteia sau oricum ar fi descrisă”.

Mai mult, un număr mic de state membre au impus condiții suplimentare (de exemplu, impunând ca infracțiunea care face obiectul verificării dublei incriminări să fie pasibilă de o pedeapsă privativă de libertate de 12 luni atât în statul membru emitent, cât și în cel

[61] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 3 mai 2007, Advocaten voor de Wereld, C-303/05, ECLI:EU:C:2007:261, punctele 48-60 și hotărârea Curții de Justiție din 3 martie 2020, X, C-717/18, ECLI:EU:C:2020:142, punctele 36-39.

[62] De exemplu: **criminalitatea financiară**: Directiva 2014/62/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind protecția prin măsuri de drept penal a monedei euro și a altor monede împotriva falsificării și de înlocuire a Deciziei-cadru 2000/383/JAI a Consiliului, JO L 151, 21.5.2014, p. 1; **terorismul**: Directiva (UE) 2017/541 a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2017 privind combaterea terorismului și de înlocuire a Deciziei-cadru 2002/475/JAI a Consiliului și de modificare a Deciziei 2005/671/JAI a Consiliului, JO L 88, 31.3.2017, p. 6; **criminalitatea cibernetică**: Directiva 2013/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 august 2013 privind atacurile împotriva sistemelor informatice și de înlocuire a Deciziei-cadru 2005/222/JAI a Consiliului, JO L 218, 14.8.2013, p. 8 și **traficul de persoane**: Directiva 2011/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2011 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, precum și de înlocuire a Deciziei-cadru 2002/629/JAI a Consiliului, JO L 101, 15.4.2011, p. 1.

[63] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 3 martie 2020, X, C-717/18, ECLI:EU:C:2020:142, punctul 42.

[64] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 11 ianuarie 2017, Grundza, C-289/15, ECLI:EU:C:2017:4, punctele 35, 38 și 49.

de executare[65]; sau impunând clasificarea drept contravenție sau drept infracțiune în conformitate cu legislația statului membru de executare; sau prin excluderea circumstanțelor agravante atunci când se are în vedere pragul de cel puțin 12 luni; sau prin impunerea unei cerințe ca, pentru un mandat european de arestare în scopuri de executare, să rămână în continuare de executat un termen de patru luni).

3.8. Motive de neexecutare (de refuz) (articolele 3, 4 și 4a)

Obligația generală de a executa mandatul european de arestare prevăzută la articolul 1 alineatul (2) este limitată de motivele de neexecutare obligatorie și facultativă a mandatului european de arestare (articolele 3, 4 și 4a din decizia-cadru). Aceste motive sunt exhaustive[66]. În ceea ce privește motivele de neexecutare facultativă, autoritatea judiciară de executare nu le poate invoca decât pe cele care sunt transpuse în legislația sa națională[67]. În plus, refuzul de a executa un mandat european de arestare este menit să reprezinte o excepție care trebuie interpretată strict[68].

Cu toate acestea, evaluarea indică faptul că mai mult de jumătate dintre statele membre au prevăzut motive suplimentare de neexecutare (de exemplu, bazate pe drepturile fundamentale (a se vedea secțiunea 3.3.2.), infracțiuni politice, principiul proporționalității, praguri suplimentare în statele membre de executare (a se vedea secțiunea 3.7.2.), cerința de a fi pregătit pentru proces (a se vedea secțiunea 3.3.1.) sau de a exista un indiciu de vinovăție, în cazul în care persoana căutată nu consimte, pericolul la adresa securității, ordinii publice sau altor interese esențiale ale statului membru de executare).

Mai mult, unele state membre au prevăzut cerințe și restricții suplimentare cu privire la proprii resortisanți (de exemplu, verificarea dublei incriminări în ceea ce privește resortisanții proprii).

3.8.1. *Motive de neexecutare obligatorie*

În cazul în care se aplică unul sau mai multe dintre cele trei motive de neexecutare obligatorie, autoritatea judiciară de executare trebuie să refuze executarea mandatului european de arestare (articolul 3).

- **Amnistia [articolul 3 alineatul (1)]**

Executarea trebuie refuzată în cazul în care infracțiunea care se află la baza mandatului european de arestare este acoperită de amnistie în statul membru de executare. O altă cerință este ca statul membru de executare să fi avut competența să urmărească infracțiunea respectivă, în temeiul dreptului său penal. Aproape toate statele membre au transpus articolul 3 alineatul (1). Într-un stat membru, nu a putut fi identificată dispoziția

[65] A se vedea Ordonanța Curții de Justiție din 25 septembrie 2015, *A*, C-463/15, ECLI:EU:C:2015:634.

[66] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 6 octombrie 2009, Wolzenburg, C-123/08, ECLI:EU:C:2009:616, punctul 57 și hotărârea Curții de Justiție din 5 aprilie 2016, Aranyosi și Căldăraru, C-404/15 și C-659/15 PPU, ECLI:EU:C:2016:198, punctul 80.

[67] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 29 iunie 2017, Popławski, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503, punctul 21.

[68] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 29 iunie 2017, Popławski, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503, punctul 19 și hotărârea Curții de Justiție din 10 august 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, ECLI:EU:C:2017:628, punctul 50.

relevantă. Un număr mic de state membre au făcut referire la „grațiere” în loc de „amnistie” sau la ambele.

- ***Ne bis in idem*** **[articolul 3 alineatul (2)]**

Executarea trebuie refuzată în cazul în care autoritatea judiciară de executare este informată că persoana căutată a fost judecată definitiv[69] într-un stat membru pentru aceleași fapte (cerința *ne bis in idem*[70] drept concept autonom al legislației UE[71]). Este necesar de asemenea ca, în situația în care a fost pronunțată o pedeapsă, aceasta să fi fost executată sau să fie în curs de executare sau să nu mai poată fi executată conform legilor statului membru în care s-a pronunțat hotărârea de condamnare (cerințele privind executarea[72]).

Toate statele membre au transpus articolul 3 alineatul (2). Cu toate acestea, un număr mic de state membre fac referire la „aceeași infracțiune” în loc de „aceleași fapte”[73]. În ceea ce privește cerințele în materie de executare, mai multe state membre nu au transpus toate cele trei criterii alternative.

- **Neîmplinirea vârstei de răspundere penală [articolul 3 alineatul (3)]**

Executarea trebuie refuzată în cazul în care persoana căutată nu poate, din motive legate de vârstă, să răspundă penal pentru faptele aflate la originea mandatului european de arestare, în temeiul dreptului statului membru de executare[74]. Nu a fost identificată nicio problemă în ceea ce privește transpunerea articolului 3 alineatul (3), chiar dacă vârsta de răspundere penală poate varia de la un stat membru la altul.

---

[69] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 11 februarie 2003, Gözütok și Brügge, C-187/01, ECLI:EU:C:2003:87; hotărârea Curții de Justiție din 10 martie 2005, Miraglia, C-469/03, ECLI:EU:C:2005:156; hotărârea Curții de Justiție din 28 septembrie 2006, van Straaten, C-150/05, ECLI:EU:C:2006:614; hotărârea Curții de Justiție din 22 decembrie 2008, Turanský, C-491/07, ECLI:EU:C:2008:768; hotărârea Curții de Justiție din 16 noiembrie 2010, Mantello, C-261/09, ECLI:EU:C:2010:683; hotărârea Curții de Justiție din 5 iunie 2014, M, C-398/12, ECLI:EU:C:2014:1057; hotărârea Curții de Justiție din 29 iunie 2016, Kossowski, C-486/14, ECLI:EU:C:2016:483 și hotărârea Curții de Justiție din 25 iulie 2018, AY, C-268/17, ECLI:EU:C:2018:602.

[70] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 9 martie 2006, Van Esbroeck, C-436/04, ECLI:EU:C:2006:165; hotărârea Curții de Justiție din 28 septembrie 2006, van Straaten, C-150/05, ECLI:EU:C:2006:614; hotărârea Curții de Justiție din 28 septembrie 2006, Gasparini și alții, C-467/04, ECLI:EU:C:2006:610; hotărârea Curții de Justiție din 18 iulie 2007, Kretzinger, C-288/05, ECLI:EU:C:2007:441; hotărârea Curții de Justiție din 18 iulie 2007, Kraaijenbrink, C-367/05, ECLI:EU:C:2007:444; și hotărârea Curții de Justiție din 16 noiembrie 2010, Mantello, C-261/09, ECLI:EU:C:2010:683.

[71] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 16 noiembrie 2010, Mantello, C-261/09, ECLI:EU:C:2010:683, punctul 38.

[72] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 11 februarie 2003, Gözütok și Brügge, C-187/01, ECLI:EU:C:2003:87; hotărârea Curții de Justiție din 18 iulie 2007, Kretzinger, C-288/05, ECLI:EU:C:2007:441; hotărârea Curții de Justiție din 11 decembrie 2008, Bourquain, C-297/07, ECLI:EU:C:2008:708 și hotărârea Curții de Justiție din 27 mai 2014, Spasic, C- 129/14 PPU, ECLI:EU:C:2014:586.

[73] Aceeași observație se aplică, de asemenea, altor articole relevante, de exemplu articolul 4 alineatele (2), (3) și (5) din decizia-cadru, care fac referire la „aceleași fapte”.

[74] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 23 ianuarie 2018, Piotrowski, C-367/16, ECLI:EU:C:2018:27.

3.8.2. *Motive de neexecutare facultativă (articolele 4 și 4a)*

Articolele 4 și 4a din decizia-cadru prevăd opt motive de neexecutare facultativă. Statele membre nu au obligația de a transpune motivele de neexecutare facultativă[75].

Unele state membre au transpus doar anumite motive de la articolul 4. Mai mult, unele state membre au atribuit caracter obligatoriu tuturor motivelor transpuse, fără a acorda nicio marjă de apreciere autorităților lor de executare. Doar un număr restrâns de state membre au atribuit caracter facultativ tuturor motivelor transpuse. Mai mult, unele state membre au transpus anumite motive de la articolul 4 și de la articolul 4a drept facultative, iar altor motive le-au atribuit caracter obligatoriu.

- **Lipsa dublei incriminări [articolul 4 alineatul (1)]**

Executarea unui mandat european de arestare poate fi refuzată, în cazurile la care se face referire la articolul 2 alineatul (4) (a se vedea secțiunea 3.7.2.), atunci când fapta care se află la originea mandatului european de arestare nu constituie o infracțiune în temeiul dreptului statului membru de executare[76], cu excepția infracțiunilor în materie de taxe sau impozite, de vamă și de schimb valutar (infracțiuni fiscale). În plus, articolul 4 alineatul (1) vizează doar infracțiunile care nu sunt cuprinse în lista celor 32 de infracțiuni pentru care verificarea dublei incriminări este eliminată în cazul în care este atins pragul de trei ani[77] [articolul 2 alineatul (2)].

Într-un număr mic de state membre nu a putut fi identificată dispoziția relevantă, chiar dacă acestea au transpus articolul 2 alineatul (4) (a se vedea secțiunea 3.7.1.). Unele state membre au transpus articolul 4 alineatul (1) drept motiv facultativ, iar o serie de state membre au transpus articolul 4 alineatul (1) drept motiv de neexecutare obligatoriu.

Majoritatea statelor membre au transpus excepția privind infracțiunile fiscale în materie de taxe sau impozite, de vamă și de schimb valutar. Cu toate acestea, unele state membre au transpus excepția doar parțial (de exemplu, au omis referirea la „vamă și schimb valutar”). Un număr mic de state membre nu au transpus în mod explicit excepția privind infracțiunile fiscale. Mai mult, în unul dintre statele membre, infracțiunile fiscale fac în mod explicit obiectul similitudinii în materie de taxe și impozite în statul membru emitent și în cel de executare, fiind inclusă o cerință privind o pedeapsă privativă de libertate de cel puțin trei ani (exceptând circumstanțele agravante) în statul membru de executare.

Un număr mic de state membre au impus cerințe suplimentare (a se vedea secțiunea 3.7.2.).

[75] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 6 octombrie 2009, Wolzenburg, C-123/08, ECLI:EU:C:2009:616, punctele 59-61 și hotărârea Curții de Justiție din 29 iunie 2017, Popławski, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503, punctul 21.

[76] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 11 ianuarie 2017, Grundza, C-289/15, ECLI:EU:C:2017:4, punctele 38 și 49.

[77] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 3 martie 2020, X, C-717/18, ECLI:EU:C:2020:142, punctul 42.

- **Urmărire penală pendinte în statul membru de executare [articolul 4 alineatul (2)]**

Executarea poate fi refuzată atunci când persoana care face obiectul mandatului european de arestare este urmărită penal în statul membru de executare pentru aceeași faptă care stă la baza mandatului european de arestare.

Toate statele membre au transpus articolul 4 alineatul (2). Majoritatea statelor l-au transpus drept motiv facultativ de neexecutare, cu excepția celor în care acesta este obligatoriu sau parțial obligatoriu (de exemplu, un stat membru îi favorizează pe proprii resortisanți prevăzând ca motivul de neexecutare să fie obligatoriu pentru resortisanții proprii și facultativ pentru neresortisanți). De exemplu, un stat membru a condiționat acest motiv de desfășurarea procedurilor penale cu evident mai multă ușurință în statul membru de executare.

- **Nu se poate efectua urmărirea penală pentru aceeași faptă în statul membru de executare [articolul 4 alineatul (3)]**

Transpunerea articolului 4 alineatul (3) impune o distincție între trei situații: atunci când autoritățile judiciare ale statului membru de executare au decis fie să nu înceapă urmărirea penală pentru infracțiunea care face obiectul mandatului european de arestare, fie să îi pună capăt sau atunci când persoana căutată a făcut obiectul unei decizii definitive într-un stat membru pentru aceleași fapte, ceea ce împiedică desfășurarea ulterioară a procedurilor.

Un singur stat membru nu a transpus articolul 4 alineatul (3). Jumătate dintre statele membre l-au transpus drept motiv facultativ de neexecutare. Alte state membre l-au transpus drept motiv obligatoriu, cu excepția unui număr mic de state care au transpus unele dintre cele trei condiții alternative cu având caracter facultativ, iar altora le-au atribuit caracter obligatoriu. Mai mult, unele dintre statele membre respective au transpus doar parțial cele trei condiții de la articolul 4 alineatul (3).

- **Prescrierea acțiunii penale sau a pedepsei [articolul 4 alineatul (4)]**

Executarea poate fi refuzată atunci când s-a prescris acțiunea penală sau pedeapsa în cazul persoanei căutate, în conformitate cu dreptul statului membru de executare, iar faptele sunt de competența statului membru respectiv, în conformitate cu dreptul său penal.

Aproape toate statele membre, cu excepția unuia, au transpus articolul 4 alineatul (4). Un stat a făcut referire la trecerea timpului. O serie de state membre au atribuit caracter obligatoriu acestui motiv de neexecutare.

- **Hotărâre definitivă pronunțată într-un stat terț – *ne bis in idem* cu caracter transnațional [articolul 4 alineatul (5)]**

Executarea poate fi refuzată în cazul în care din informațiile aflate la dispoziția autorității judiciare de executare rezultă că persoana căutată a fost judecată definitiv pentru aceleași fapte de un stat terț (cerința *ne bis in idem*), cu condiția ca, în caz de condamnare, pedeapsa să fi fost executată sau să se afle în acel moment în curs de executare sau să nu mai poată fi executată, în conformitate cu legislația țării de condamnare (cerințe privind executarea).

Cu excepția unui singur stat, toate statele membre au pus în aplicare articolul 4 alineatul (5). Peste jumătate dintre statele membre l-au transpus drept motiv facultativ de neexecutare, iar restul statelor i-au atribuit caracter obligatoriu. Cu toate acestea, unele state membre au transpus doar parțial cele trei condiții alternative privind executarea.

- **Statul membru de executare se angajează să execute pedeapsa [articolul 4 alineatul (6)]**

În cazul în care mandatul european de arestare a fost emis în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate, atunci când persoana căutată rămâne în statul membru de executare, este resortisant sau rezident al acestuia, autoritatea judiciară de executare ar putea avea în vedere executarea pedepsei sau a măsurii de siguranță în statul membru al persoanei, în locul predării persoanei în statul membru emitent[78]. Termenii „este rezident” și „rămâne” de la articolul 4 alineatul (6) trebuie definiți uniform, întrucât privesc noțiuni autonome din dreptul Uniunii[79].

Un număr mic de state membre nu au transpus articolul 4 alineatul (6). Alte state membre l-au transpus în mod variat, având în vedere caracterul destul de divers al domeniului personal de aplicare a transpunerii articolului 4 alineatul (6).

Doar unele state membre au transpus articolul 4 alineatul (6) drept motiv facultativ de neexecutare. Majoritatea i-au atribuit caracter obligatoriu[80] sau parțial obligatoriu, având în vedere faptul că unele state fac distincție între proprii resortisanți și non-resortisanți[81] (rezidenți) prevăzând un motiv de neexecutare obligatoriu în cazul propriilor resortisanți și un motiv facultativ în ceea ce îi privește pe rezidenți sau neprevăzând nimic în cazul rezidenților. Unele state membre au calificat suplimentar condiția rezidenței (de exemplu, ședereа permanentă[82] cu durata de 2 sau de 5 ani, un permis de ședere[83]). Mai mult, un stat membru a transpus articolul 4 alineatul (6) ca aplicându-se doar în cazul cetățenilor UE, excluzând astfel resortisanții unor țări terțe. Dimpotrivă, un stat membru face referire în mod explicit la persoanele cărora li se acordă azil. Doar un număr mic de state membre au transpus articolul 4 alineatul (6), astfel încât să cuprindă, de asemenea, persoanele care se află pe teritoriul statului respectiv.

---

[78] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 29 iunie 2017, Popławski, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503, punctele 21-24; hotărârea Curții de Justiție din 13 decembrie 2018, Sut, C-514/17, ECLI:EU:C:2018:1016, punctele 34-38 și hotărârea Curții de Justiție din 24 iunie 2019, Popławski II, C- 573/17, *ECLI*:EU:C:2019:530.
A se vedea Decizia-cadru 2008/909/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești în materie penală care impun pedepse sau măsuri privative de libertate în scopul executării lor în Uniunea Europeană, JO L 327, 5.12.2008, p. 27; Manual privind transferarea persoanelor condamnate și executarea pedepselor privative de libertate în Uniunea Europeană, JO C 403, 29.11.2019, p. 2: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC1129(01)&from=RO, p. 34.

[79] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 17 iulie 2008, Kozłowski, C-66/08, ECLI:EU:C:2008:437, punctele 46 și 54.

[80] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 29 iunie 2017, Popławski, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503, punctul 21.

[81] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 5 septembrie 2012, Lopes da Silva Jorge, C-42/11, ECLI:EU:C:2012:517, punctele 52 și 59.

[82] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 6 octombrie 2009, Wolzenburg, C-123/08, ECLI:EU:C:2009:616, punctul 74.

[83] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 6 octombrie 2009, Wolzenburg, C-123/08, ECLI:EU:C:2009:616, punctul 53.

- **Extrateritorialitatea (infracțiuni comise în afara teritoriului statului membru emitent) [articolul 4 alineatul (7)]**

Executarea poate fi refuzată atunci când mandatul european de arestare se referă la infracțiuni care:

(a) în conformitate cu dreptul statului membru de executare, au fost săvârșite în întregime sau parțial pe teritoriul statului membru de executare sau într-un loc considerat ca atare;

sau

(b) au fost săvârșite în afara teritoriului statului membru emitent, iar dreptul statului membru de executare nu autorizează urmărirea penală pentru aceleași infracțiuni săvârșite în afara teritoriului acestuia.

Unele state membre au transpus doar unul dintre cele două motive.

Câteva state membre nu au transpus motivul de la litera (a). Peste jumătate dintre statele membre au transpus motivul de la litera (a) drept motiv facultativ de neexecutare. În plus, unele dintre statele membre respective nu au transpus în mod explicit „în întregime sau parțial" și/sau „loc considerat ca atare".

Un număr mic de state membre nu au transpus motivul de la litera (b). Peste jumătate dintre statele membre au transpus această dispoziție drept motiv facultativ de neexecutare.

- **Judecata *in absentia* (în contumacie) (articolul 4a)**

Articolul 4a prevede un motiv facultativ de neexecutare în situațiile în care o autoritate judiciară de executare primește un mandat european de arestare cu privire la executarea unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate care rezultă în urma unei proceduri derulate în statul membru emitent la care persoana nu a fost prezentă[84] (decizie pronunțată *in absentia*). Cu toate acestea, opțiunea respectivă este însoțită de patru excepții, în cazul cărora autoritatea judiciară de executare nu poate refuza executarea unui mandat european de arestare pe baza unei decizii pronunțate *in absentia*[85].

Jumătate dintre statele membre au transpus articolul 4a drept motiv de neexecutare obligatoriu, iar restul l-au transpus drept motiv facultativ. În ceea ce privește cele patru excepții, în mai multe state membre nu au putut fi identificate dispozițiile relevante. În unele state membre, care au transpus cele patru excepții, standardele minime de procedură definite în excepțiile respective nu au fost transpuse în mod explicit. Acestea includ concepte autonome ale legislației UE care privesc în special noțiunile „a fost citată personal", „a primit efectiv o informare oficială" sau „a avut cunoștință de procesul stabilit"[86].

[84] A se vedea hotărârile Curții de Justiție din 10 august 2017, Zdziaszek, C-271/17 PPU, ECLI:EU:C:2017:629 și Tupikas, C-270/17 PPU, ECLI:EU:C:2017:628 și hotărârea Curții de Justiție din 22 decembrie 2017, Ardic, C-571/17 PPU, ECLI:EU:C:2017:1026.

[85] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 26 februarie 2013, Kozłowski, C-399/11, ECLI:EU:C:2013:107, punctele 51 și 52.

[86] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 24 mai 2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:346, punctul 32.

3.9. Garanții pe care trebuie să le ofere statul membru emitent (Articolul 5)

Articolul 5 prevede că executarea mandatului european de arestare de către autoritatea judiciară de executare poate fi subordonată, prin dispozițiile dreptului național, anumitor condiții, care sunt prezentate în mod exhaustiv la articolul 5[87]. Aceste condiții se pot referi la revizuirea pedepsei cu închisoarea cu caracter permanent sau la returnarea resortisanților și rezidenților statului membru de executare pentru executarea pedepselor cu închisoarea pronunțate împotriva lor în statul membru emitent[88].

Peste jumătate dintre statele membre au transpus opțiunea de a condiționa executarea mandatului european de arestare de revizuirea unei pedepse sau măsuri de siguranță privative de libertate cu caracter permanent. Mai mult, o mare majoritate a statelor membre au transpus posibilitatea de a condiționa executarea mandatului european de arestare de returnarea resortisanților și rezidenților în statul membru de executare după audiere pentru a-și executa pedeapsa sau măsura de siguranță privativă de libertate pronunțată împotriva lor în statul membru emitent. Transpunerea a avut doar un caracter parțial în unele state membre, întrucât acestea nu au prevăzut în mod clar faptul că persoana trebuie să fie returnată după ce a fost audiată. În plus, unele state membre acordă tratament preferențial resortisanților proprii.

3.10. Drepturile procedurale ale persoanei căutate [articolele 11, 13 alineatul (2), 14 și 23 alineatul (5)]

Decizia-cadru acordă persoanei căutate o serie de drepturi procedurale. În conformitate cu articolul 11, persoana căutată are dreptul de a fi informată de mandatul european de arestare și de conținutul acestuia, de posibilitatea de a consimți la predare și are dreptul de a beneficia de asistență din partea unui avocat și a unui interpret. Aceste drepturi ar trebui să fie oferite în conformitate cu dreptul intern al statului membru de executare. Mai mult, directivele privind drepturile procedurale minime au completat și consolidat drepturile prevăzute în decizia-cadru[89].

Toate statele membre au transpus articolul 11. Cu toate acestea, în câteva state membre cerințele au fost transpuse doar parțial sau nu au putut fi identificate toate elementele relevante (de exemplu, lipsa unor dispoziții explicite care să impună ca persoana căutată să fie informată de posibilitatea de a consimți la predare sau persoana căutată este informată numai la intrarea în centrul de detenție).

În plus, diverse dispoziții ale deciziei-cadru îi acordă persoanei căutate drepturi procedurale minime, în special:

- Articolul 13 alineatul (2) le impune statelor membre să adopte măsurile necesare pentru a se asigura că acest consimțământ la predare și renunțarea la beneficiul principiului specialității [prevăzute la articolul 27 alineatul (2)] sunt obținute în condiții care să arate faptul că persoana respectivă le-a exprimat în mod liber și în deplină cunoștință a consecințelor înaintea autorității de executare. În acest scop,

[87] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 26 februarie 2013, Melloni, C-399/11, ECLI:EU:C:2013:107, punctul 38; hotărârea Curții de Justiție din 5 aprilie 2016, Aranyosi și Căldăraru, C-404/15 și C-659/15 PPU, ECLI:EU:C:2016:198, punctul 80 și hotărârea Curții de Justiție din 16 iulie 2015, Lanigan, C-237/15, ECLI:EU:C:2015:474, punctul 36.

[88] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 11 martie 2020, SF, C-314/18, ECLI:EU:C:2020:191.

[89] A se vedea punctul 1.1. p. 1 și hotărârea Curții de Justiție din 12 decembrie 2019, XD, C-625/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:1078, punctul 55.

persoana căutată trebuie să beneficieze de dreptul de a fi asistată de un avocat. Toate statele membre au transpus articolul 13 alineatul (2). Cu toate acestea, elementele privind caracterul liber și deplina cunoștință a consecințelor nu au putut fi identificate în legislația națională a unor state membre. Au fost identificate probleme similare în unele state membre în ceea ce privește renunțarea la beneficiul principiului specialității în statul membru emitent în urma predării [articolul 27 alineatul (3) litera (f)].

- Articolul 14 prevede că, în cazul în care persoana arestată nu consimte la predarea sa, aceasta are dreptul de a fi audiată de autoritatea judiciară de executare, în conformitate cu dreptul statului membru de executare[90]. Aproape toate statele membre au transpus corect articolul 14.

- Articolul 23 alineatul (5) prevede că, la expirarea termenelor pentru predare, persoana căutată trebuie eliberată[91]. Majoritatea statelor membre au transpus în mod corect articolul 23 alineatul (5). Cu toate acestea, un stat membru include posibilitatea explicită ca autoritatea de executare să prelungească în mod unilateral detenția persoanei căutate pentru 10 zile înainte de a conveni asupra unei noi date și ore împreună cu autoritatea emitentă (a se vedea secțiunea 3.14.). Într-un număr mic de state membre nu au putut fi identificate dispozițiile relevante.

3.11. Privilegii și imunități (articolul 20)

Articolul 20 din decizia-cadru privește privilegiile și imunitățile de care se poate prevala persoana căutată. Dispoziția a fost transpusă într-o manieră completă și conformă de mai puțin de jumătate dintre statele membre. În alte state, s-a remarcat doar o transpunere parțială (de exemplu, privilegiile nu au fost abordate în mod explicit) sau nu au putut fi identificate dispozițiile relevante (de exemplu, procedura de solicitare a ridicării privilegiilor sau a imunităților).

3.12. Consimțământul la predare, principiul specialității și renunțarea la acesta (articolele 13 și 27)

În general, o persoană care a fost predată nu poate fi urmărită penal, condamnată sau privată de libertate pentru o altă infracțiune decât cea care a motivat predarea și care a fost săvârșită înaintea predării sale. Acesta este principiul specialității prevăzut la articolul 27 din decizia-cadru[92].

Decizia-cadru le oferă statelor membre posibilitatea să notifice că, în relațiile lor cu alte state membre care au făcut aceeași notificare, acestea renunță la principiul specialității, cu excepția situației în care, într-un caz particular, autoritatea judiciară de executare

[90] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 29 ianuarie 2013, Radu, C-396/11, ECLI:EU:C:2013:39, punctele 41 și 42.
[91] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 25 ianuarie 2017, Vikas, C-640/15, ECLI:EU:C:2017:39, punctele 70-73.
[92] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 1 decembrie 2008, Leymann și Pustovarov, C-388/08 PPU, ECLI:EU:C:2008:669 și hotărârea Curții de Justiție din 6 decembrie 2018, IK, C-551/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:991, punctele 59-61.

prevede altfel în decizia sa de predare. Conform informațiilor aflate la dispoziția Comisiei, doar trei state membre au prezentat astfel de notificări.

Mai mult, articolul 27 alineatul (3) prevede o serie de excepții la principiul specialității, una dintre acestea fiind renunțarea, de către persoana căutată, la principiul specialității, în conformitate cu articolul 13.

Persoana căutată are posibilitatea de a consimți la predare în conformitate cu articolul 13. În cazul în care persoana arestată declară că este de acord cu predarea sa, acest consimțământ și, după caz, renunțarea în mod expres la drepturile conferite de principiul specialității trebuie să fie exprimate în fața autorității judiciare de executare, în conformitate cu dreptul intern al statului membru de executare. Majoritatea statelor membre au transpus corect articolul 13. Cu toate acestea, într-un număr mic de state membre, persoana căutată pierde automat protecția conferită de principiul specialității în situațiile în care aceasta a consimțit să fie predată. În consecință, persoana căutată nu mai are niciun cuvânt de spus în ceea ce privește ridicarea protecției conferite de principiul specialității. În unele state membre nu au putut fi identificate dispozițiile de transpunere sau transpunerea este doar parțială prin faptul că nu se prevede în mod explicit renunțarea la beneficiul principiului specialității.

Câteva state membre au aplicat posibilitatea ca persoana să își retragă atât consimțământul, cât și renunțarea. Un număr mic de state membre au aplicat doar opțiunea de a retrage consimțământul. În majoritatea statelor membre, consimțământul la predare și renunțarea nu pot fi retrase.

În acest context, în unele state membre este posibilă introducerea unei căi de atac împotriva unei decizii de predare a unei persoane căutate, inclusiv atunci când respectiva persoană consimte la predare.

3.13. Termenul și procedurile pentru decizia de executare a mandatului european de arestare [articolul 15 alineatul (1) și articolul 17]

În principiu, decizia privind predarea trebuie luată cu respectarea unor termene stricte[93], astfel cum se specifică în decizia-cadru [articolul 15 alineatul (1)]. Fără a aduce atingere termenelor respective, toate mandatele europene de arestare trebuie să fie prelucrate și executate în regim de urgență [articolul 17 alineatul (1)]. Cu toate acestea, nu toate statele membre au transpus această cerință în mod explicit.

În cazul în care persoana căutată consimte să fie predată, decizia definitivă privind executarea mandatului european de arestare ar trebui luată în termen de 10 zile de la exprimarea consimțământului menționat anterior [articolul 17 alineatul (2)]. Majoritatea statelor membre au transpus corect această dispoziție; în două state membre nu au putut fi identificate dispozițiile de transpunere.

În cazul în care persoana căutată **nu consimte să fie predată**, decizia definitivă privind executarea mandatului european de arestare ar trebui luată în termen de 60 de zile de la arestarea persoanei căutate [articolul 17 alineatul (3)]. O mare parte din statele membre au transpus corect această dispoziție. Un stat membru nu a transpus termenul de 60 de

[93] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 30 mai 2013, Jeremy F, C-168/13, ECLI:EU:C:2013:358, punctul 62 și hotărârea Curții de Justiție din 16 iulie 2015, Lanigan, C-237/15, ECLI:EU:C:2015:474, punctele 32 și 33.

zile. Mai mult, câteva state membre prevăd în mod alternativ ca termenul de 60 de zile să înceapă fie din ziua arestării, fie din ziua când a avut loc primul interogatoriu.

Câteva state membre au transpus termenele de 10 zile și/sau 60 de zile fără caracter obligatoriu.

În mod excepțional, atunci când, într-un caz specific, mandatul european de arestare nu poate fi executat în termenele aplicabile, acestea pot fi prelungite cu 30 de zile suplimentare. În această ipoteză, autoritatea judiciară de executare are obligația de a informa de îndată autoritatea judiciară emitentă și de a justifica întârzierea [articolul 17 alineatul (4)].

Mai mult de jumătate dintre statele membre au transpus integral această dispoziție. Majoritatea au transpus-o doar parțial (de exemplu, caracterul imediat al notificării nu este reflectat în mod expres; nu este necesară furnizarea motivelor întârzierii; există doar o trimitere la termenul în temeiul articolului 17 alineatul (3), termenul de 10 zile de la articolul 17 alineatul (2) nefiind inclus. Într-un număr mic de state membre nu au putut fi identificate dispozițiile relevante.

În plus, problemele legate de respectarea termenelor prevăzute în decizia-cadru în unele state membre par să fie cauzate, de asemenea, de procedurile de apel îndelungate[94]. Dispozițiile relevante privind durata procedurilor de apel nu au putut fi identificate în cazul tuturor statelor membre. Cu toate acestea, unele state membre prevăd termene stricte pentru procedurile de apel.

Cât timp nicio decizie definitivă privind executarea mandatului european de arestare nu este luată de autoritatea judiciară de executare[95], aceasta trebuie să se asigure că sunt îndeplinite condițiile materiale necesare unei predări efective a persoanei [articolul 17 alineatul (5)]. Un număr semnificativ de state membre au transpus corect articolul 17 alineatul (5). Cu toate acestea, un stat membru prevede o obligație generală și necondiționată de eliberare a unei persoane căutate care a fost arestată în temeiul unui mandat european de arestare, imediat ce a expirat perioada de 90 de zile de la arestul persoanei respective[96].

Articolul 17 alineatul (7) prevede că, atunci când, în circumstanțe excepționale, un stat membru nu poate respecta termenele aplicabile, acesta trebuie să informeze Eurojust[97], precizând motivele întârzierii. În plus, un stat membru care a suferit, din partea altui stat membru, mai multe întârzieri în executarea unor mandate europene de arestare trebuie să informeze Consiliul despre aceasta, în scopul evaluării punerii în aplicare a deciziei-cadru. În peste jumătate dintre statele membre transpunerea este completă și conformă. Alte state membre au transpus doar parțial articolul 17 alineatul (7) (de exemplu, au făcut trimitere doar la termenul de 60 de zile sau nu au impus obligația de a informa Eurojust).

[94] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 30 mai 2013, Jeremy F, C-168/13, ECLI:EU:C:2013:358.
[95] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 16 iulie 2015, Lanigan, C-237/15, ECLI:EU:C:2015:474, punctele 58-61.
[96] A se vedeahotărârea Curții de Justiție din 12 februarie 2019, TC, C-492/18 PPU, ECLI:EU:C:2019:10.8.
[97] În practică, frecvența raportării este destul de scăzută.
Statistici privind mandatul european de arestare:
https://e-justice.europa.eu/content_european_arrest_warrant-90-ro.do.

3.14. Termenul pentru predarea persoanei [articolul 23 alineatele (1)-(4)]

Termenul pentru predarea persoanei căutate începe să curgă imediat după luarea deciziei definitive privind executarea mandatului european de arestare. Autoritățile competente ar trebui să ia măsuri și să convină cu privire la predarea persoanei în cauză în cel mai scurt timp posibil [articolul 23 alineatul (1)]. În orice caz, predarea trebuie să aibă loc în termen de cel mult 10 zile de la data deciziei definitive privind executarea mandatului european de arestare [articolul 23 alineatul (2)]. Articolul 23 alineatele (3) și (4) vizează, respectiv, prelungirea termenelor în cazul în care predarea persoanei căutate în cele 10 zile este împiedicată de circumstanțe independente de controlul oricăruia dintre statele membre[98] sau în cazuri umanitare grave.

În general, termenul de predare a fost transpus per ansamblu în mod conform doar de unele state membre. În majoritatea statelor membre, principalele elemente ale articolului 23 alineatele (1)-(4) nu au fost transpuse (de exemplu, regimul de urgență, termenele obligatorii și calculul acestora; se fac referiri doar la circumstanțele din statul membru emitent; există o definiție prea restrânsă sau prea largă a conceptului „din motive umanitare grave”).

4. CONCLUZIE

Deși statele membre au depus eforturi până în prezent în ceea ce privește punerea în aplicare a Deciziei-cadru, nivelul aplicării nu este încă satisfăcător în unele state membre. Prezenta evaluare, statisticile privind mandatul european de arestare și o analiză comparativă cu rapoartele anterioare indică faptul că anumite state membre nu au abordat unele dintre recomandările anterioare ale Comisiei, și nici recomandările rezultate în urma celei de a patra runde de evaluări reciproce. Mai mult, se pare că unele state membre nu au pus încă în aplicare anumite hotărâri ale Curții de Justiție.

Transpunerea incompletă și/sau incorectă a deciziei-cadru împiedică aplicarea principiului recunoașterii reciproce în materie de justiție penală. Obiectivul creării unui spațiu de libertate, securitate și justiție pentru toți cetățenii UE, astfel cum este definit la articolul 3 din Tratatul privind Uniunea Europeană, nu poate fi atins dacă statele membre nu pun în aplicare corect instrumentele asupra cărora au convenit împreună.

Comisia va continua să evalueze conformitatea cu decizia-cadru la nivelul fiecărui stat membru. În cazul în care problemele nu sunt remediate, Comisia va lua măsurile necesare pentru a asigura conformitatea cu decizia-cadru în întreaga Uniune, inclusiv, dacă este necesar, prin inițierea de proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor în temeiul articolului 258 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

[98] A se vedea hotărârea Curții de Justiție din 25 ianuarie 2017, Vilkas, C-640/15, ECLI:EU:C:2017:39.